

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 382/2021-63

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátskou kanceláriou Špireková & Partners s. r. o., Námestie Matice slovenskej 6, Žiar nad Hronom, IČO 47 232 811, v mene ktorej koná advokátka a konateľka JUDr. Barbara Murgašová, proti postupu Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Co 7/2021 a jeho uzneseniu z 23. februára 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 3. mája 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) spolu s právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane a ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia, ako aj postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutého uznesenia a ostatných príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

Sťažovateľka sa ako navrhovateľka na Okresnom súde Trnava (ďalej len „okresný súd“) domáhala, aby súd nariadením neodkladného opatrenia vylúčil protistranu (jej bývalého manžela, pozn.) z užívania špecifikovaných nehnuteľností, aby protistrane zakázal prenechávať ich do nájmu alebo iného užívania tretím osobám, a to až do vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“) k predmetným nehnuteľnostiam.

3. Okresný súd uznesením č. k. 11 C 73/2020 zo 4. januára 2021 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, protistrane nárok na náhradu trov nepriznal. Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) na odvolanie sťažovateľky napadnutým uznesením potvrdil uznesenie okresného súdu a protistrane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

4. Podľa okresného súdu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nemožno vyhovieť, pretože z obsahu spisu nevyplývalo osvedčenie pravdepodobnosti nároku sťažovateľky vo veci samej, sťažovateľka netvrdila a neosvedčila, že by sa mala stať výlučným vlastníkom predmetných nehnuteľností po zániku BSM. Režim vlastníckeho práva po zániku BSM do jeho vyporiadania pripodobnil k podielovému spoluvlastníctvu. Protistrana podľa názoru súdu nemala záujem o užívanie viac ako jej pripadajúcej polovice domu, preto nebola daná naliehavosť potreby dočasne upraviť pomery strán. Súdnym rozhodnutím hrozila vzniknúť ťažko napravitelnej ujmy. Podmienky na rozhodnutie podľa § 146 ods. 2 Občianskeho zákonníka neboli splnené, pretože manželstvo sťažovateľky a protistrany bolo právoplatne rozvedené a v spoločnom rodinnom dome spolu nežijú. Poukázal na jednotlivé predpoklady aplikácie uvedeného ustanovenia a možnosti ich naplnenia. Sťažovateľka neosvedčila neznesiteľnosť ďalšieho spolužitia v spoločnom dome, predložené listiny nie sú dostatočnými dôkazmi o násilnom správaní protistrany k dcéram, navrhovateľka netvrdila a neosvedčila právoplatné rozhodnutie o trestnom čine, resp. priestupku. Aplikácia uvedeného ustanovenia zákona by podľa súdu bola možná v konaní vo veci samej, nie v konaní o neodkladnom opatrení. Uzavrel, že sťažovateľka sa domáhala zásahu do vlastníckeho práva protistrany bez hodnoverného osvedčenia dôvodnosti požadovaného zásadného obmedzenia práv protistrany. Podľa súdu by vylúčenie protistrany z užívania nehnuteľností neprímerane zvýhodňovalo sťažovateľku, bolo by v tomto štádiu predčasné.

5. V časti navrhovaného zákazu prenechávať nehnuteľnosti do prenájmu alebo užívania tretím osobám sťažovateľka podľa názoru okresného súdu neosvedčila ani netvrdila, že bez nariadenia by jej mohla vzniknúť ťažko napravitel'ná ujma ani že by protistrana mala v úmysle takýmto spôsobom s nehnuteľnosťami nakladať. Takýto zámer protistrany podľa súdu nevyplýva z predloženej elektronickej komunikácie. Súdnym rozhodnutím hrozila vzniknúť ťažko napravitelnej ujmy. Podmienky na rozhodnutie podľa § 146 ods. 2 Občianskeho zákonníka neboli splnené, pretože manželstvo sťažovateľky a protistrany bolo právoplatne rozvedené a v spoločnom rodinnom dome spolu nežijú. Poukázal na jednotlivé predpoklady aplikácie uvedeného ustanovenia a možnosti ich naplnenia. Sťažovateľka neosvedčila neznesiteľnosť ďalšieho spolužitia v spoločnom dome, predložené listiny nie sú dostatočnými dôkazmi o násilnom správaní protistrany k dcéram, navrhovateľka netvrdila a neosvedčila právoplatné rozhodnutie o trestnom čine, resp. priestupku. Aplikácia uvedeného ustanovenia zákona by podľa súdu bola možná v konaní vo veci samej, nie v konaní o neodkladnom opatrení. Uzavrel, že sťažovateľka sa domáhala zásahu do vlastníckeho práva protistrany bez hodnoverného osvedčenia dôvodnosti požadovaného zásadného obmedzenia práv protistrany. Podľa súdu by vylúčenie protistrany z užívania nehnuteľností neprímerane zvýhodňovalo sťažovateľku, bolo by v tomto štádiu predčasné.

6. Krajský súd po podrobnom zhrnutí obsahu uznesenia okresného súdu a odvolania sťažovateľky dospel k záveru, že nie je možné priznať úspech odvolaniu a že napadnuté uznesenie je potrebné potvrdiť ako vecne správne vo výroku. Po uvedení právnych a teoretických východísk sa vzhľadom na osvedčené skutočnosti zhodol s okresným súdom v závere o neosvedčení existencie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy, resp. že bez nariadenia neodkladného opatrenia by odvolateľke mohla vzniknúť ťažko napravitel'ná ujma. Poukázal na nemožnosť vyhodnotenia tvrdení sťažovateľky o verbálnych útokoch, pretože neboli osvedčené. Pri hrubom vyjadrení protistrany o dcére [REDAKOVANÉ] sťažovateľka nepopísala bližšie okolnosti. Pri dcére [REDAKOVANÉ] bolo potrebné zohľadniť, že v predmetnom byte nebýva, chodí doň sporadicky. Podľa potvrdenia o oznámení z novembra 2020 k jej napadnutiu zo strany otca nedošlo v daných nehnuteľnostiach. Aj pri tomto incidente súd spomenul nepopísanie bližších okolností. Z komunikácie SMS spomenul

krajský súd výzvu protistrany, aby sťažovateľka vypratala priestory v dome, v ktorých chce bývať s priateľkou, pričom súhlas sťažovateľky nepotrebuje.

7. Krajský súd k podmienkam podľa § 146 ods. 2 Občianskeho zákonníka uviedol, že násilné správanie nemusí vykazovať znaky trestného činu, prípadne priestupku, vôbec nemusí existovať právoplatné rozhodnutie o vine protistrany, ako nesprávne uviedol okresný súd. Sťažovateľka však neosvedčila týmto ustanovením predpokladané násilie, či už sústavné a dlhodobé nepatrnej intenzity, alebo jednorazové závažnej intenzity, a to či už vo vzťahu k nej, alebo dcére [REDAKOVANÉ]. Tvrdenia o dlhodobých verbálnych útokoch protistrany nekonkretizovala a neosvedčila, vo vzťahu k dcére [REDAKOVANÉ] išlo o ojedinelý incident osvedčeného neprimeraného a hrubého vyjadrenia protistrany. Dcéra [REDAKOVANÉ] je vylúčená z ochrany uvedeného ustanovenia, pretože nebýva v predmetnom dome, jej incident nemožno hodnotiť ako násilie dosahujúce stupeň značnej intenzity, nie sú známe jeho bližšie okolnosti. Súd poznamenal, že neodkladné opatrenie nemôže byť prostriedkom na riešenie bežných vzťahových konfliktov exmanželov, resp. rodiča a detí vyplývajúcich z ich nezhôd a narušenia vzájomných vzťahov v súvislosti s rozpadom rodiny. Zhrnul, že osvedčené násilné správanie protistrany voči sťažovateľke a dcére [REDAKOVANÉ] nespĺňalo atribút, či už nepatrnej intenzity, avšak sústavnosti a „*dlhodobosti*“, alebo jednorazového násillia značnej intenzity, preto neboli splnené podmienky na poskytnutie zákonnej ochrany. Nebolo osvedčené nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy zo strany protistrany sťažovateľke alebo jej dcére žijúcej v predmetnom dome, že by im bez nariadenia neodkladného opatrenia mohla vzniknúť ťažko napravitelná ujma. Neboli teda splnené podmienky pre zásah do vlastníckeho práva protistrany v podobe úplného vylúčenia z užívacieho práva.

8. Krajský súd sa v podstate stotožnil so záverom okresného súdu o analogickom použití ustanovenia o podielovom spoluvlastníctve na rozhodovanie o hospodárení s vecou patriacou do BSM po zániku manželstva pred jeho vyporiadaním. Rozhodovanie o hospodárení s takouto vecou len jedným zo spoluvlastníkov bez väčšiny by podľa súdu odporovalo obsahu a účelu zákona. Z ojedinelého vyjadrenia protistrany v SMS nemal osvedčené, že hodlá prenechať nehnuteľnosti tretím osobám. Odvolací súd nesúhlasil so záverom okresného súdu o význame osvedčovania, či sa sťažovateľka stane výlučnou vlastníčkou nehnuteľností po vyporiadaní BSM. Podotkol, že išlo o ochranu telesnej a duševnej integrity pred násilím. Pre poskytnutie ochrany podľa § 146 ods. 2 Občianskeho zákonníka nie je podľa súdu rozhodujúce, či protistrana užíva, resp. má záujem užívať iba svoj spoluvlastnícky podiel alebo väčšiu či menšiu časť domu. Zdôraznil, že toto ustanovenie sa uplatňuje analogicky aj na rozvedené manželstvo s dosiaľ nevyporiadanim BSM k dotknutému domu, nemusia byť naplnené všetky zložky hypotézy právnej normy. Podľa súdu nemusí byť priamo splnená ani podmienka, že ide o spolužitie v spoločnom dome, keďže podľa osvedčeného protistrana prejavila vôľu opäť sa do domu nastáňovať. Krajský súd sa nestotožnil ani s argumentáciou okresného súdu o vylúčení zásahu do ústavného práva protistrany vlastníť majetok bez možnosti vyjadriť sa a predložiť dôkazy. Splnenie podmienok pre zásah do ústavného práva strany vlastníť majetok neodkladným opatrením bude podľa súdu odôvodnené mierou osvedčenia predpokladov pre nariadenie takéhoto opatrenia. Ostatné argumenty sťažovateľky považoval za nerozhodné pre rozhodnutie bez potreby sa nimi osobitne zaoberať, pričom poukázal na závery vyplývajúce z judikatúry ústavného súdu.

II. Argumentácia sťažovateľky

9. Argumentáciu sťažovateľky v ústavnej sťažnosti možno zhrnúť takto:

a) Konajúce súdy arbitrárne interpretovali skutkové okolnosti prípadu, predložené dôkazy a ďalšie právne úkony protistrany.

b) Výklad krajského súdu pôsobí príliš plocho a formalisticky bez zohľadnenia cieľa právnej úpravy a posúdenia okolností prípadu. Podporné argumenty o neosvedčení nebezpečenstva bezprostrednej ujmy sú nepresvedčivé. Odôvodnenie a v ňom obsiahnuté právne názory sú vnútorne nekonzistentné. Kládie neprimerané nároky nad rámec zákona pre nariadenie neodkladného opatrenia, čím ho robí prakticky nepoužiteľným. Ustanovenie § 146 Občianskeho zákonníka buď úplne, alebo čiastočne stratilo zmysel a význam.

c) Súdy opomenuli, že musia chrániť slabšiu stranu aj za cenu zásahu do vlastníckeho práva, aby ten z manželov, ktorý zasahuje do práva druhého/druhých na pokojný život, v záujme ochrany zdravého vývoja detí bol obmedzený v práve spoluvlastníka na užívanie domu. Opomenuli, že osvedčovanie pri neodkladných opatreniach nemožno považovať za dokazovanie v základnom konaní.

d) Vo zvyšnej časti sťažovateľka trvala na osvedčení existencie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy, na unesení dôkazného bremena a preukázaní tvrdenia o existencii predpokladov pre dočasné vylúčenie protistrany z užívania spoločného domu. Osvedčila aj to, že protistrana hodlá prenechať nehnuteľnosti tretím osobám.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru) uznesením krajského súdu potvrdzujúcim uznesenie okresného súdu o zamietnutí návrhu sťažovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia. Podporne namieta porušenie základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

III.1. K porušeniu práva na spravodlivý proces:

11. Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) sa v zásade nepovažuje za orgán oprávnený zasahovať do rozhodnutí o neodkladných opatreniach v prípadoch, kde neodkladné opatrenia do práv a povinností účastníkov konania nezasahujú konečným spôsobom (porov. m. m. IV. ÚS 82/09), resp. kde s ohľadom na charakter konkrétneho rozhodnutia o neodkladnom opatrení nemôže toto zasiahnuť do základných práv alebo slobôd účastníkov konania, keďže nemusí zodpovedať konečnému meritórnemu rozhodnutiu (porov. m. m. III. ÚS 309/2012).

12. V recentných rozhodnutiach (napr. II. ÚS 741/2017, II. ÚS 447/2017, II. ÚS 340/2015) ústavný súd *mutatis mutandis* uviedol, že rozhodovanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia možno považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Posúdenie podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Aj v konaniach, v rámci ktorých všeobecný súd rozhoduje o neodkladných opatreniach, musia byť dodržané minimálne požiadavky, ktoré tvoria podstatu základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý súdny proces. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o neodkladných opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu. To znamená, že takéto rozhodnutie musí obsahovať výrok, ktorý je koncentrovaným vyjadrením odôvodnenia právneho názoru všeobecného súdu. Ďalej rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musí mať rovnako ako iné rozhodnutia predovšetkým zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť primeraným spôsobom odôvodnené. Všeobecný súd pri rozhodovaní o neodkladných opatreniach je povinný poskytnúť ochranu nielen tomu, kto sa vydania takého opatrenia domáha, ale v rámci ústavných pravidiel tiež tomu, proti komu návrh smeruje (m. m. IV. ÚS 257/2010).

13. Rovnako však ústavný súd akceptuje určité zníženie nárokov na dostatočnosť zistenia skutkového stavu a obsiahlosť právnej argumentácie pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, čo je odôvodnené potrebou rýchleho rozhodnutia o ňom na účely účinnej dočasnej úpravy pomerov (porov. I. ÚS 102/05, č. 52/2005 ZNaU a v ňom citovaná prejudikatúra). Ústavný súd tak v zásade pripúšťa obsahový prieskum rozhodnutí o predbežných opatreniach len z hľadiska ich zjavnej protiústavnosti a arbitrárnosti (porov. II. ÚS 222/04, č. 138/2004 ZNaU).

14. S podobným prístupom sa možno stretnúť v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva vo vzťahu k ochrane práv vyplývajúcich z čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorá sa postupne ustálila v tom smere, že predmetom ochrany podľa tohto ustanovenia môžu byť aj konania o predbežných opatreniach, v ktorých sa ale nemusia uplatňovať všetky požiadavky práva na spravodlivé súdne konanie (porov. Micallef proti Malte, sťažnosť č. 17056/06, rozsudok veľkého senátu z 15. 10. 2009, najmä ods. 86).

15. Ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať, či bol v konaní pred všeobecnými súdmi náležite zistený skutkový stav a aké právne závery z tohto zisteného skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov všeobecnými súdmi s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

16. Po preskúmaní napadnutého uznesenia krajského súdu s prihliadnutím aj na odôvodnenie uznesenia súdu prvej inštancie ústavný súd nevyhodnotil argumentáciu sťažovateľky ako spôsobilú spochybníť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu. Postup krajského súdu aplikovaný pri hodnotení osvedčených skutkových okolností veci a pri ustálení právnych záverov podľa názoru ústavného súdu nezakladá dôvod na jeho zásah do napadnutého uznesenia v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Nebolo zistené, že by posudzované uznesenie

krajského súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, alebo urobené v zrejmom omyle a v rozpore (nesúlade) s platnou právnou úpravou týkajúcou sa neodkladných opatrení, či nedostatočne odôvodnené. Právne závery vychádzajú z konkrétnych okolností prípadu, osobitne poskytujú odpoveď na sťažovateľkou opísané incidenty, predložené listinné dôkazy, lekárske správy, elektronickú a SMS komunikáciu, z ktorých krajský súd nepovažoval za osvedčenú potrebu nariadenia neodkladného opatrenia v znení, akého sa domáhala sťažovateľka. V odôvodnení opísaný myšlienkový postup krajského súdu neobsahuje také konštrukcie, ktoré by nedávali zmysel alebo ktoré by protirečili skutočnostiam zisteným do vydania napadnutého uznesenia. Ani záver o nepreukázaní naliehavosti potreby dočasnej úpravy pomerov podľa ústavného súdu nie je postihnutý arbitrárnosťou vzhľadom na odôvodnenie, o ktoré sa opiera (intenzita útokov protistrany nedosiahla zákonom požadovanú úroveň, pozn.).

17. Odôvodnenie napadnutého uznesenia je primerané tomu, že ide o rozhodnutie o neodkladnom opatrení, a nemožno ho *prima facie* považovať ani za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. Krajský súd sa stotožnil s nosnými závermi okresného súdu smerujúcimi k výroku o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Na druhej strane prezentoval výhrady k niektorým čiastkovým záverom, ktoré by vo svojom dôsledku kládli na nariadenie neodkladného opatrenia neprimerane prísne požiadavky (bod 41 odôvodnenia napadnutého uznesenia). Krajský súd tak napravil niektoré nedostatky odôvodnenia okresného súdu, ktoré by inak vykazovali znaky arbitrárnosti. Výklad rozhodného ustanovenia Občianskeho zákonníka, ako aj ustanovení Civilného sporového poriadku o neodkladnom opatrení krajským súdom zohľadňuje účel a význam v nich obsiahnutých právnych noriem. Určením relevantných kritérií a trvaním na ich nenaplnení sťažovateľkou v posudzovanom prípade na ňu krajský súd neuložil vopred nesplniteľné podmienky na poskytnutie ochrany, ktorými by ju fakticky zbavoval prístupu k súdnej ochrane. Krajský súd nevybočil z ústavných hraníc ani pri posudzovaní skutočností na základe dostupných dôkazných prostriedkov, ústavný súd nezistil, že by namiesto osvedčenia skutočností vyžadoval od sťažovateľky preukázanie rozhodujúcich skutočností.

18. Ústavný súd v okolnostiach prípadu, ktorý je predmetom posudzovanej ústavnej sťažnosti, nevidí dôvod, aby za danej situácie krajský súd mal prakticky definitívne vyriešiť celý predmet sporu v konaní, ktoré v zásade nie je určené pre meritórne riešenie právnych sporov strán a neponúka možnosti dokazovania a následného právneho posúdenia kontradiktórne zisteného skutkového stavu veci. Komplexnejšie posúdenie sťažovateľkou nastolených otázok si vyžaduje viac ako len osvedčenie rozhodujúcich skutočností. Hoci krajský súd jej odvolaniu ako celku nevyhovел, nerozhodol s konečnou platnosťou o úprave právnych vzťahov, ktoré sú predmetom návrhu sťažovateľky.

19. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným. Ustálená rozhodovacia prax ústavného súdu rešpektuje názor, podľa ktorého základné právo na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie nemožno stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 340/04, I. ÚS 225/05, II. ÚS 56/07, I. ÚS 232/08, I. ÚS 204/2010).

20. Ústavný súd si uvedomuje citlivosť posudzovania prípadu z dôvodu prednesených tvrdení sťažovateľky o násilí zo strany jej bývalého manžela. Sťažovateľka v doplnení ústavnej sťažnosti predniesla nové skutočnosti, svedčiace o incidente, ku ktorému malo dôjsť po podaní ústavnej sťažnosti. Tie sú v zásade vylúčené z ústavného prieskumu, keďže pre ústavný súd je rozhodujúci skutkový stav tak, ako bol ustálený krajským súdom v čase vydania napadnutého uznesenia. V prípade zmeny skutkových okolností má sťažovateľka možnosť domáhať sa úpravy vzťahov aj podaním nového návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bez zaťaženia prekážkou právoplatne rozhodnutej veci podľa § 329 ods. 3 Civilného sporového poriadku. Do pozornosti sťažovateľky dáva ústavný súd aj prostriedky správneho práva uvedené v § 27a ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov slúžiace na postihnutie prípadov domáceho násillia nedosahujúceho trestnoprávnu intenzitu.

21. Na základe uvedeného ústavný súd uzatvára, že po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie by nebolo možné dospieť k názoru o porušení sťažovateľkou označených ústavných práv napadnutým uznesením krajského súdu. Ingerencia ústavného súdu do rozhodovacej činnosti krajského súdu nie je v danom prípade namieste. Ústavný súd preto, nezistiac medzi namietaným porušením práva sťažovateľky na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým uznesením žiadnu príčinnú súvislosť, považoval ústavnú sťažnosť sťažovateľky vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu a postupu, ktorý mu predchádzal, za zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K porušeniu základného práva na ochranu vlastníctva:

22. Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 20 ods. 1 ústavy sťažovateľka nepredniesla osobitnú argumentáciu, ale všetky sťažnostné dôvody vzťahovala paušálne na tento článok. Z obsahu sťažnosti vyplýva tvrdenie sťažovateľky, že v spojitosti s prípadným domáhaním sa neplatnosti prípadnej nájomnej zmluvy uzatvorenej protistranou môže dôjsť k ujme a ku škode na jej majetku neuhradením nájomného, poškodením a znehodnotením hnutel'ných a nehnuteľných vecí patriacich do BSM zo strany tretej osoby. Táto argumentácia nebola uplatnená ani v odvolaní, preto nie je možné, aby sa ňou ústavný súd vecne zaoberal. Túto časť ústavnej sťažnosti preto ústavný súd odmietol z dôvodu neprípustnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

III.3. K porušeniu základného práva ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života:

23. Podobne pri namietanom porušení čl. 19 ods. 2 ústavy boli všetky sťažnostné dôvody paušálne vzťahované aj na tento článok. Osobitnú argumentáciu ústavný súd zaregistroval len v tvrdení, že súdy opomenuli chrániť sťažovateľku ako slabšiu stranu, jej právo na pokojný a zdravý život (rovnaké právo členov rodiny bývajúcich v spoločnom dome, pozn.), hoci aj na úkor zásahu do vlastníckeho práva spoluvlastníka. Časť argumentácie, ktorou sťažovateľka namieta porušenie práv plnoletej dcéry, ústavný súd nemohol vziať do úvahy pri posudzovaní porušenia práv sťažovateľky, pretože ústavnou sťažnosťou sa nie je v zásade možné domáhať ochrany práv inej osoby.

24. Odôvodnenie ústavnej sťažnosti vo zvyšnej časti je na prvý pohľad poznačené nedostatkom skutkových a právnych dôvodov podľa § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde, ktoré by umožňovali ústavnému súdu bližšie skúmať tvrdené porušenie označeného základného práva

hmotnoprávneho charakteru. Sťažovateľka namietala neposkytnutie ochrany vyplývajúcej z tohto článku ústavy zo strany krajského súdu, a preto ústavný súd vníma nerozlučnú spätosť jej argumentácie vo vzťahu k čl. 19 ods. 2 ústavy s nosnou argumentáciou porušenia práva na spravodlivý proces (III. ÚS 326/2020). Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru procesnej povahy napadnutým uznesením krajského súdu odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, odmietnutie časti ústavnej sťažnosti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie základného práva podľa čl. 19 ods. 2 ústavy, je nevyhnutným dôsledkom vyplývajúcim zo vzájomného vzťahu medzi právami hmotnoprávneho charakteru a ústavnoprocenými princípmi z perspektívy ich možného porušenia (napr. II. ÚS 78/05).

25. Len pre úplnosť ústavný súd zdôrazňuje záver krajského súdu, že sťažovateľka neosvedčila zákonom predpokladané násilie, či už sústavné a dlhodobé nepatrnej intenzity, alebo jednorazové závažnej intenzity, vo vzťahu k nej alebo dcére [REDAKOVANÉ]. To bolo „*vstupnou bránou*“ pre poskytnutie ochrany označenému hmotnému právu sťažovateľky. Krajský súd sa prijateľným spôsobom vyrovnal s tvrdeniami sťažovateľky o domácom násilí, v jeho závere nebadáť svojvôľu alebo extrémny rozpor so skutkovým stavom. Ďalšie dopĺňovanie skutkového stavu či jeho prehodnocovanie je zo strany ústavného súdu v zásade neprípustné, keďže by nahrádzal právomoc všeobecných súdov. Ústavný súd nie je presvedčený, že by bola vo výsledku sťažovateľke odopretá ochrana práva pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života a že protistrana by bola nepomerne zvýhodnená pri ochrane svojho vlastníckeho práva. Kolidujúce práva strán boli krajským súdom vyvážené spravodlivo. Ak by totiž súd požadované neodkladné opatrenie nariadil, tak by to v konečnom dôsledku mohlo znamenať neprimeraný zásah do práva protistrany, ktorá by bola síce obmedzená vo výkone vlastníckeho práva iba vo vymedzenom rozsahu (len právo na užívanie, pozn.), ale podľa okolností prípadu na časovo neohraničené obdobie, keďže konanie vo veci samej sťažovateľka neiniciovala (ani vo vzťahu k vyporiadaniu BSM, pozn.). Sťažovateľka nepodniknutie ďalších krokov odôvodnila v podstate odvolaním sa na obsah svojho návrhu, ktorý podľa nej môže poslúžiť na trvalú úpravu vzťahov.

26. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť aj v časti namietaného porušenia základného práva podľa čl. 19 ods. 2 ústavy pri predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

27. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v petite jej ústavnej sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2021

Libor DUEA
predseda senátu